

De Leidse Hout NIEUWS

Nieuwsbrief van de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

December 2024

Eindejaarsbericht van de voorzitter Marlene Simoons

Beste vrienden, vrijwilligers en andere lezers,

Het einde van het jaar nadert al snel. Een moment om even met elkaar terug te kijken op ons Verenigingsjaar en iedereen te bedanken die zich voor de Vereniging heeft ingezet. Want wat hebben we weer veel werk verzet met elkaar! In de Groengroep, waar de vrijwilligers gemiddeld iedere twee weken aan het klussen zijn in de Leidse Hout. Wat zou de gemeente doen zonder al deze extra handjes! Hoe leuk is het dat ook externe groepen ons steeds beter weten te vinden als bijzonder uitje. Zo waren de Lions Ladies te gast en het Zuid-Hollands landschap organiseerde de Junior Natuurwerkdag bij ons in de Leidse Hout. De landelijke opschoondag werd door de vrijwilligers van Team Zwerfafval benut om de sportvelden eens goed onder handen te nemen.

Daarnaast gaf ikzelf ook een Engelstalige rondleiding voor een groep Oekraïense vluchtelingen. Dat werd ook goed ontvangen hoewel er wel een kleine taalbarrière was.

Voor de vrijwilligers organiseerden wij een gezellige jeu de boulesmiddag die we wel willen blijven organiseren. En voor onze leden hadden we een ledenmiddag met als thema water en bodem, met drie sprekers op drie locaties: dr. Emilia Hannula, Hoogleraar LU Bodem en schimmels; Pieter Buijs-Heine, Adviseur Water Kwantiteit Hoogheemraadschap van Rijnland en Robert van Vuuren, vrijwillig Molenaar.

We waren ook weer verheugd met de uitgave van een nieuw boekje in de serie over onze Leidse Hout met drie mooie interviews met belangrijke Leidse Hout vrienden Lieke van Boven, Johan Kieft en Frits van der Sluis, geschreven door documentairemaker en archeoloog Ruurd Kok.

Last but not least wil ik alle vrijwilligers bedanken die geholpen hebben bij de Waterlelieconcerten op de zondagmiddagen en die als vanouds weer een daverend succes waren met veel bezoekers. De nieuwe berging heeft zijn nut daarbij ruimschoot bewezen.

Namens het bestuur wil ik iedereen hele mooie, gezellige en duurzame feestdagen toewensen. Voor 2025 hopen we wederom op een mooi jaar met afwisselende activiteiten. En wellicht overbodig, maar denk in deze donkere maanden ook eens aan je oudere buurman of buurvrouw, of die stille jongen verderop in de straat.

Vrijwilligers na afloop laatste Waterlelieconcert 2024

Naast de mooie terugblik op het afgelopen jaar, en de goede wensen voor het nieuwe jaar, staan we stil bij een aantal praktische zaken

Besteding contributie 2024

Afgelopen jaar hebben we, na een lange periode, de contributie verhoogd van 15,00 naar 17,50. Dankzij deze verhoging hebben we voldoende draagkracht om de gestegen algemene kosten aan te kunnen. Ook kunnen we hierdoor enige wijzigingen in de website doorvoeren. De website is in 2021 opnieuw opgezet en is na vier jaar toe aan een evaluatie en een kleine opfrisbeurt. U leest hier binnenkort meer over.

Vrijwilligers bedankt!

Ook hebben we voor onze vrijwilligers, behalve de al genoemde jeu de boulesmiddag die we georganiseerd hebben, een bedankje aangeschaft in de vorm van een bon die te besteden is bij de Wereldwinkels. Driedubbel voordeel dus! Dank aan onze vrijwilligers, steun aan de winkels en aan de producenten die hun artikelen aan de winkels leveren. Heeft u als vrijwilliger de attentie nog niet ontvangen? Stuur dan even een berichtje aan info@vriendenvandleidsehout.nl en we regelen dat u hem alsnog krijgt!

Opschoning ledenbestand

In 2024 zijn we met de stofkam door het ledenbestand gegaan en hebben leden die, na herhaalde verzoeken, niet reageerden op e-mails uit ons bestand verwijderd. Er kunnen natuurlijk allerlei redenen zijn waarom er geen reactie komt of de contributie niet betaald wordt, maar wij vinden het van belang dat wij een goede onderbouwing kunnen geven van ons (actieve) ledenbestand, daarom deze opschoning. Er is ook nog een, steeds afnemend, aantal leden zonder (bij ons bekend) e-mailadres of niet meer werkend e-mailadres. Het is helaas niet meer haalbaar om onze leden, anders dan via e-mail, te informeren. Mocht u leden kennen die geen informatie ontvangen of hierover horen, laat het ons dan graag weten. Natuurlijk willen wij leden niet ten onrechte uitschrijven. En nieuwe leden zijn vanzelfsprekend ook altijd welkom!

Contributie 2025 graag betalen na verzoek hiervoor

De contributie voor 2025 wordt niet verhoogd en blijft dus 17,50 voor een kalenderjaar. Zoals hiervoor toegelicht kunnen wij hiermee de kosten goed dekken en hebben we ruimte om zaken te actualiseren of extra activiteiten te ontplooiën. Ook bouwen wij een stukje reserve op voor het jubileumjaar 2026 zodat we hier volop aandacht aan kunnen besteden. U ontvangt het verzoek om de contributie 2025 te betalen in januari. Wacht u alstublieft op dit verzoek en betaal, zo mogelijk, kort erna. Dat is voor ons het meest overzichtelijk en voorkomt vervelende herinneringen. Alvast bedankt!

Voor aankondiging ledenenquête

Wij willen graag beter weten wie u bent en daarmee wat wij voor u of u voor ons kunt betekenen. Zeker in het kader van het jubileumjaar 2026 zijn wij nieuwsgierig naar uw wensen voor de toekomst (van het park en de Vereniging), maar wij zien bijvoorbeeld ook ontwikkelingen waarbij er vaker een beroep wordt gedaan op vrijwilligers. Ook daar horen wij graag uw mening over. Begin februari zullen wij u per e-mail een vragenlijst sturen, we hopen natuurlijk op veel reacties!

ALV 2025 dinsdag 1 april

Wij horen en zien onze leden graag op de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. U bent daar dan ook van harte welkom, want ook daar kunt u uw ideeën, kritiek of vragen uiten. In 2025 zal deze plaatsvinden op dinsdagavond 1 april (nee, geen grap), 20.00 uur in het clubhuis van Leiden Atletiek. U ontvangt hiervoor natuurlijk nog een aparte uitnodiging, maar zet de datum alvast in de agenda.

Beleidsplan en Beheerplan

Als vereniging hebben wij een beleidsplan, dat loopt tot in 2025 en dat zijn wij momenteel aan het actualiseren. Wij informeren u hierover graag verder op de ALV. Daarnaast denken wij met de gemeente mee over het Beheerplan, dit loopt tot in 2026, in de aanloop daar naartoe komt dit natuurlijk al aan de orde. Alle actuele stukken vindt u op onze website op de pagina [Documentatie](#). Heeft u naar aanleiding hiervan vragen of suggesties, dan horen wij dit graag.

De banken zijn opgeknapt!

De opvallende oranje-bruine banken in het park zijn ooit geschonken door de Vrienden en wat je schenkt moet je ook onderhouden! Dus hebben we afgelopen najaar alle banken laten opknappen. Ze zijn geschuurd, geplamuurd en opnieuw geschilderd. Zo kunnen ze er weer een flink aantal jaren tegenaan! De kosten voor dit soort projecten worden betaald uit de nalatenschap van de dochter van F.B. Krantz want die is bedoeld voor het behoud en verfraaiing van het park.

Elke bank heeft een herinneringsplaatje met de naam van een persoon die van belang is geweest voor het park. De bank bij de Waterlelie herinnert aan de mannen die in het kader van werkverschaffing voor de aanleg van het park zorgden. De rugleuning van de grote bank op het grote veld bevat de namen van de mannen die ervoor gezorgd hebben dat het park er überhaupt kwam en de naam van de ontwerper van het park, Klaas van Nes.

De bank bij de grote vijver bevatte een grotere plaquette ter herinnering aan mede-oprichter Krantz. Deze plaquette is enige tijd geleden spoorloos verdwenen, maar we hebben de plaquette opnieuw laten maken en

deze zal binnenkort bevestigd worden. Op verzoek van Hein Krantz is de tekst enigszins aangepast. We zullen hier een volgende keer op terugkomen.

Vrijdag 1 november Junior Natuurwerkdag

We gingen met zo'n 25 kinderen aan de slag met het snoeien van iepen om van de takken speciale takkenrillen te maken. Vanwege privacy van de kinderen plaatsen we hier geen foto's waar de kinderen op staan. Maar ze hebben deze ochtend hard gewerkt en het was reuze gezellig. Ze kregen behalve wat te drinken en te snoepen ook nog een zelf op te kweken plantje mee naar huis. Tot volgend jaar!

De ochtend werd georganiseerd in het kader van de Natuurwerkdagen, hierbij kregen wij ondersteuning van de Stichting het Zuid-Hollands Landschap/de Groene Motor. Zij organiseren nog veel meer buitenactiviteiten, het hele jaar door.

Knuttel voor en na

Na een tip van een Oekraïense wandelaarster hebben we de gemeente gevraagd om het straatnaambord van Johannes Knuttel te vervangen. Het was zo vies en lelijk geworden, dat kon zo niet langer. Vervanging kwam er niet, maar het bord is wel grondig schoongemaakt en staat er weer fris bij! Ook zoiets vragen aan de gemeente? Gebruik de app Zo Gemeld, het werkt!

WinterFair bij The Field

Zondag 1 december begon als een stralend zonnige dag, een verademing na de natte stormachtige dagen die we eerder hadden. Onze kraam deelden we met het Zoete Land, de stadstuinderij aan de Zoeterwoudse Singel, een gezellige buur. Behalve de kramen met verkoop van duurzame producten werd er ook informatie gegeven over het gebruik van regentonnen, waren er workshops vilten, muziek van de Singelparksessies, kaas- en honingproeven en activiteiten voor kinderen.

We verkochten boekjes en kerstdecoratie, ontmoetten oude en nieuwe bekenden en legden nuttige contacten. Jammer genoeg eindigde de middag met regen en werd de duur van de markt hierdoor iets bekort. Wat ons betreft wel voor herhaling vatbaar!

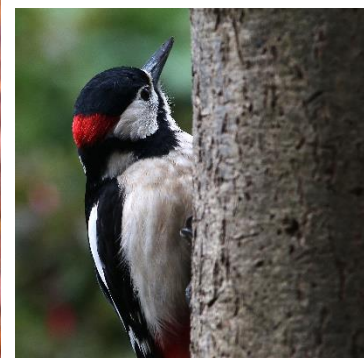
Planten, paddenstoelen, mossen en korstmossen – deel 4 in de Leidse Houtserie

Rond het verschijnen van deze nieuwsbrief wordt de laatste (redactie-)hand gelegd aan het vierde boekje in de reeks Leidse Houtboekjes, **Planten, paddenstoelen, mossen en korstmossen**. In januari gaan tekst en afbeeldingen naar vormgeefster Nina Kleingeld die het boekje weer voor ons gaat opmaken. Op donderdag 20 maart wordt het boekje gepresenteerd in Naturalis. Hierbij wordt het eerste exemplaar overhandigd aan de nieuwe burgemeester van Leiden, Peter Heijkoop. Natuurlijk zijn alle medewerkers aan het boekje, maar ook onze leden en vrijwilligers hierbij van harte welkom. De uitnodiging volgt!

Het boekje bevat bijdragen van Barbara Gravendeel (evolutiebioloog), Marco Roos (botanicus), Jan Hengstmengel en Jorinde Nuytinck (mycologen), en Michael Stech (bryoloog) en Tim Claerhout (lichenoloog).

Tegelijk met het verschijnen van deel 4 komt de herdruk van **Dieren in de Leidse Hout** (deel 2 in de serie). Dit deel was zo goed als uitverkocht, maar als vereniging hebben we de wens om de serie boekjes compleet te houden. Daarom is hier, net als bij **Bomen in de Leidse Hout**, gekozen voor herdruk.

Ter gelegenheid van het verschijnen van deze boekjes laten we ook boekenleggers maken. Hier komen afbeeldingen uit de vier boekjes op te staan.

Hulst in de Leidse Hout Chris Maas Geesteranus, VVLH-lid in Amersfoort

Aankomst

De hulst, in het Latijn *Ilex aquifolium*, is een oude bekende in Nederland. Hij maakt deel uit van de ‘verzameling’ van zo’n veertig inheemse boomsoorten die sinds de jaartelling in Nederland voorkomen, zo staat in het boek ‘Bomen en mensen. Een oeroude relatie’ van de redacteuren Frank Moens en Roelie de Weerd. Sterker: hij kwam hier al ‘aanwaaien’ rond 8000 v.Chr., ruim na de laatste IJstijd. En heeft zich – in de wilde, dus niet aangeplante vorm – weten te handhaven in Drenthe, zoals in het Mantingerbos en het Norgerholt. Daar zijn het stevige bomen van zo’n 15 meter hoog. Met een omtrek op borsthoogte (bosbouwerstaal) van anderhalve meter. Dat laatste staat in een ander prachtig boek: ‘Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen’ uit 2006, door redacteur Bert Maes; een bekende boomdeskundige. Elders in het land, ook in de Leidse Hout (en de knaap in mijn achtertuin), is hij geplant, misschien op sommige plaatsen gezaaid.

Voorkomen

De natuurlijke verspreiding van de hulst is enorm: niet alleen in de hele noordwestelijke gebied van Europa maar ook in het zuiden, tot aan noord-Iran. In Nederland komt hij vooral in eiken-beukenbossen op de wat armere zandgronden voor; vroeger werd de hulst ook veel als veekering rond landbouwpercelen en als zgn. weerkering (tegen dieven en ‘de vijand’) aangelegd. De reden om juist deze soort daarvoor te gebruiken, heeft o.a. te maken met het feit dat hij taaie, leerachtige bladeren heeft die in haagverband heel compact groeit. Je komt er verre van gemakkelijk doorheen. Ook zijn er plaatsnamen naar deze soort genoemd, zoals: Hulst, Hulshorst en Hulshout (in Vlaanderen).

In de Leidse Hout

In de Leidse Hout kun je hem op veel plaatsen tegenkomen: langs de paden rondom en achter het theehuis, maar bijvoorbeeld ook achter en aan weerszijden van het grote veld, achter de plasvijver. (Daar ergens moet ook nog een vlieger in een boom hangen die ik rond 1985 bij het oplaten voor onze dochters, via een valwind, in die boomkroon kwijtraakte).

Ook het boekje ‘Bomen in de Leidse Hout’, uit onze eigen serie, noemt de hulst – bekend om zijn scherp getande bladeren en, bij de vrouwelijke bomen (er zijn ook mannelijke bomen), om zijn weelde aan rode besjes. Dat laatste kenmerk gebruiken mensen vaak om Kerstmis op te leuken door takken met bessen in huis op te hangen (het is overigens met deze opmerking *niet* mijn bedoeling dit te stimuleren).

Maar het klopt: hulst is een soort die me, in een besneeuwde omgeving, een echt winters gevoel geeft, heerlijk.

OPROEPJE – OPROEPJE – OPROEPJE – OPROEPJE – OPROEPJE – OPROEPJE – OPROEPJE

Groot feest in 2026!

In 2026 vieren we drie jubilea! Het park bestaat dan 95 jaar, de Vereniging van Vrienden 40 jaar en muziektent de Waterlelie 30 jaar. Alle reden voor een feestje natuurlijk! Het lijkt nog ver weg, maar het organiseren van drie jubilea vraagt veel tijd en inzet. En daar kunnen we best wat hulp bij gebruiken!

Iets organiseren of gewoon een handje helpen. Graag!

Over wat we precies gaan organiseren zijn we nog aan het nadenken, maar misschien wilt u daar wel over meedenken, zelf iets organiseren of gewoon een handje helpen als het zover is. Laat het ons weten! Mail naar info@vriendenvandeleidsehout.nl en we nemen contact met u op.

KORT NIEUWS – KORT NIEUWS – KORT NIEUWS – KORT NIEUWS – KORT NIEUWS

Data Groengroep en Team Zwerfafval 2025

De Groengroep werkt weer op zaterdag 4 januari en woensdag 15 januari, zaterdag 1 en woensdag 12 februari, zaterdag 1 en woensdag 12 maart. Begint altijd om 09.30 uur, startlocatie verschilt per keer.

Team Zwerfafval komt in actie op **woensdag 1 januari (let op: 14.00 uur!), start bij de Waterlelie en aansluitend een drankje bij het Theehuis**. In verband met reservering graag even laten weten als je komt.

Vervolgens woensdag 8 en vrijdag 24 januari, woensdag 5 en vrijdag 21 februari, woensdag 5 maart en zaterdag 22 maart. Zie voor meer informatie en alle data voor 2025 de [website](#).

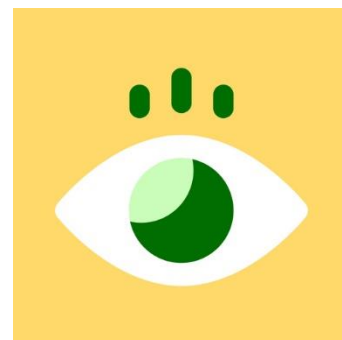
Help samen met ons de wilde bijen
Shop hier voor biologische bloemzaden, bijenhôtels en meer. De opbrengst gaat geheel naar het **Bijen Educatiecentrum**.

De **BTW-verhoging** voor boeken en cultuur lijkt van de baan. Maar dit geldt niet voor zaden, hiervan gaat de **BTW van 9% naar 21%**. Bestel deze maand nog zaden voor het lage tarief! Bijvoorbeeld in de webshop van het **Bijen Educatiecentrum**.

De **gemeente Leiden** is overgegaan op een nieuwe app voor het melden van zaken die niet in orde zijn in de openbare ruimte. Denk aan **kapotte verlichting, losse stoeptegels, kapotte prullenbakken, groot zwerfafval** en dergelijke. Hiervoor is nu de app **Zo Gemeld**. Installeren vanuit de App Store of Google Play is Zo Gedaan. Hiermee vervalt de app **MijnGemeente**. Melden via leiden.nl/melding kan ook nog steeds.

Ken je GroeneStad071 al? Dit is het platform voor alle groene initiatieven in Leiden. Welkom op GroeneStad071! Deel en vind groene kennis en ontmoet andere groene Leidenaren! - GroeneStad071

Sinds de invoering van statiegeld op plastic flessen in 2021, zijn er **72% minder** gevonden ten opzichte van dezelfde periode in 2020. Er hebben sinds het begin van de metingen nooit minder plastic flessen bij het zwerfafval gezeten! Hetzelfde zien we bij de blikjes: dat waren er **64% minder** dan vóór de invoering van statiegeld op blikjes in 2022.

Wist je dat je bij de **Bijenstichting** online cursussen (webinars) kunt volgen? Leer bijen en hommels te herkennen of ontdek hoe je de tuin bij-vriendelijk inricht. De introductiefilmpjes, cursusinformatie en startdata voor 2025 staan al online.

071
Groene
STAD

